

EFIKASNOST ODGOJNE MJERE POJAČANA BRIGA I NADZOR U ODNOSU NA NEKE MODALITETE KRIMINALNOG PONAŠANJA MALOLJETNIKA

Zdravka Poldrugač

Fakultet za defektologiju
Sveučilišta u Zagrebu

Originalni znanstveni članak
UDK: 376.58

Marina Grozdić

Okružni sud Zagreb

SAŽETAK

Rad sadrži analizu razlika u efikasnosti odgojne mjere pojačana briga i nadzor kod eksperimentalne i kontrolne grupe ispitanika u odnosu na neke modalitete kriminalnog ponašanja.

Kanonička korelacijska analiza pokazala je da su za procjenu uspješnosti odgojne mjere u eksperimentalnoj grupi od manjeg značenja modaliteti izvršenja krivičnog djela nego u kontrolnoj, a vrsta krivičnog djela potpuno je irelevantna za uspješnost te odgojne mjere.

1. UVOD

Poremećaji u ponašanju maloljetnika mogu, bez obzira na njihovu težinu i negativno prognostičko značenje biti jedino povod da se poduzmu mjere predviđene normama porodičnog i socijalnog prava od strane organa službi socijalne zaštite, ali na osnovi njih prema maloljetniku se ne mogu u krivičnom postupku izreći odgojne mjere predviđene krivičnim zakonom. To se može desiti isključivo kao posljedica delinkventnog ponašanja u užem smislu, odnosno nakon počinjenog krivičnog djela. Između maloljetnih i punoljetnih počinilaca krivičnih djela postoje u krivičnim zakonima suštinske razlike kako obzirom na vrste sankcije tako i s obzirom na kriterije za njihov izbor.

Držeći se uputa zakonodavca pri izboru sankcija prema maloljetnicima, sudovi moraju ispuniti prvi značajan uvjet da sankcija

bude uspješna, a to je da izreknu što primjereniju sankciju. Međutim, u pravosudnoj praksi postoji niz objektivnih i subjektivnih okolnosti koje otežavaju dosljednu primjenu kriterija koje je zakonodavac predvidio kao nužan preduvjet za individualizaciju sankcije. Suci za maloljetnike u velikom broju slučajeva su i suci za punoljetne osobe te su nužno opterećeni kriterijima po kojima se sankcije izriču punoljetnim osobama. U njihovoj svijesti vjerojatno težina krivičnog djela, broj krivičnih djela i uzrokovana šteta znatno utječu na konačnu ocjenu o ličnosti maloljetnika i izbor sankcije. Nadalje, zbog velike opterećenosti sudaca za maloljetnike, kao i zbog drugih objektivnih poteškoća, često se ne mogu prikupiti svi relevantni podaci koje zakonodavac navodi u členu 11 KZH. Konačno, i onda kada suci raspoložu s podacima potrebnim za izbor primjerene sankcije, desi se da tu sankciju ne izriču

zbog različitih nedostataka službi koje bi je trebale izvršiti.

Vrsta i težina, te ostali modaliteti i okolnosti izvršenja krivičnog djela, prve su i zbog toga prilično utjecajne, objektivne informacije kojima organi krivičnog postupka raspolažu. Ti podaci odmah povlače određene procesne i krivičnopravne posljedice. Tako o vrsti i težini krivičnog djela ovisi da li će biti nadležan općinski ili okružni sud, a intenzitet kriminalne aktivnosti i okolnosti izvršenja utjecat će na odluku o potrebi izdvajanja maloljetnika još tokom postupka iz sredine u kojoj živi, primjeni pritvora i sl. Međutim, vrsta i težina krivičnog djela kao i modaliteti njegova izvršenja u pravilu nisu samo objektivne manifestacije društvene opasnosti počinitelja, već one imaju i simptomatsko značenje za ocjenu ličnih svojstava počinitelja, intenziteta njegove kriminalne volje i eventualne spremnosti da buduće konkretne situacije razrješava asocijalnim i kriminalnim ponašanjem.

Stoga možemo reći da postoje ozbiljni pravni, kriminalno—politički, pa i kriminalno—pedagoški razlozi da se, i pored znatnog uvažavanja ličnih svojstava učinioaca, njegova predživota te sredine u kojoj živi, ne zanemari priroda, težina i opseg kriminalne djelatnosti.

Odgojna mjera pojačane brige i nadzora uglavnom se primjenjuje na maloljetnike koji se nalaze na raskrsnici, koji su izvršenjem krivičnog djela stupili tek na prag kriminalnog načina života i koji su, na neki način, u nedoumici u pogledu svog daljnjeg puta (Singer, Poldrugač, Mikšaj—Todorović, 1985). Nadalje, autori smatraju da su maloljetnici koji su samo prigodno izvršili krivično djelo i slučajni delinkventi kod kojih je kriminalni čin više rezultat trenutačnog stjecaja okolnosti i iskušenja,

a ako se ne radi o slučajevima za koja je dovoljna disciplinska mjera, znatno pogodniji za mjeru pojačane brige i nadzora, nego teško odgojno zapušteni, kod kojih se radi već o kriminalnoj navici ili izrazitoj sklonosti k vršenju krivičnih djela.

Brojnost krivičnih djela koje izvrši maloljetnik u pravilu nema odlučan utjecaj na izbor odgojne mjere pojačane brige i nadzora, osim ako je maloljetnik ta djela izvršio na način i u tako dugom vremenskom intervalu (a nekada čak i u toku pripremnog postupka) da je očito da se radi o maloljetniku s naglašenom sklonošću prema delinkventnom ponašanju i da se, s obzirom na te okolnosti, odgojnom mjerom pojačane brige i nadzora ne bi moglo mnogo postići na planu njegova preodgoja.

U većini slučajeva odgojna mjera pojačane brige i nadzora izriče se primarnim delinkventima, ali to nije uvijek koji bi isključivao izricanje te mjere i u slučajevima kada maloljetniku nije prvi put da dolazi u sukob sa zakonom. Dapače, u literaturi se sve češće susrećemo s argumentiranom kritikom šablonskog tretiranja svakog kriminalnog povrata kao otegotne okolnosti i značajnog negativnog faktora u prognozi budućeg ponašanja neke osobe, pogotovo maloljetnika (Singer, 1969).

U odnosu na težinu izvršenog krivičnog djela ne smatramo da bi ona bila razlogom za isključenje mogućnosti izricanja odgojne mjere pojačane brige i nadzora, ukoliko postoje svi ostali uvjeti potrebni za njeno izricanje. Međutim, u praksi se rijetko događa, iako ima i takvih slučajeva, da neki maloljetnik, koji nikada nije ispoljavao bilo kakve negativnosti, izvrši neko naročito teško krivično djelo. Tako se odgojna mjera pojačane brige i nadzora gotovo u pravilu izriče počiniocima imovinskih delikata, unatoč poznatoj činjenici, a koja je vid-

ljiva iz analiza fenomenoloških karakteristika maloljetničke delinkvencije, da upravo među maloljetnim počiniocima delikata protiv života i tijela, a naročito među počiniocima seksualnih delikata, ima pretežno počinioca situacionih delikata do kojih je došlo zbog provokativnog stjecaja okolnosti i afektivnog reagiranja svojstvenog maloljetnicima. Pretežan broj maloljetnih počinitelja tih delikata nema negativnu prognozu razvoja ličnosti koja bi upućivala na potrebu većeg izricanja završnih sankcija (Singer, Poldrugač, Mišić—Todorović, 1985).

2. SVRHA ISTRAŽIVANJA

Ovo istraživanje ima za cilj utvrditi da li postoje i kakve su razlike u efikasnosti odgojne mjere pojačana briga i nadzor kod eksperimentalne i kontrolne grupe ispitanika u odnosu na neke modalitete kriminalnog ponašanja. S time u vezi, željelo se utvrditi koji od promatranih modaliteta izvršenja krivičnog djela, kao i vrsta i težina krivičnog djela, spadaju u kriterije koji pogoduju uspješnosti odgojne mjere pojačana briga i nadzor.

3. METODE

3.1 Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika sastoji se od maloljetnih počinioca krivičnih djela sa stalnim boravištem u Zagrebu, kojima je u razdoblju od 1. X. 1982. godine do 15. I. 1985. godine po Općinskom ili Okružnom sudu u Zagrebu izrečena odgojna mjera pojačane brige i nadzora.

Primjenom eksperimentalne znanstveno-istraživačke metode ispitanici su podijeljeni u dvije grupe: eksperimentalnu i kontrolnu, koje su izjednačene po svim karak-

teristikama osim nezavisne (eksperimentalne) varijable.

3.2 Uzorak varijabli

U skladu s navedenim ciljem istraživanja formirana su dva skupa varijabli. Kriterijski (1. skup) definiran je varijablama efikasnosti provođenja odgojne mjere, koja je mjerena u dvjema vremenskim točkama: nakon prve i nakon druge godine tretmana. Skup kriterijskih varijabli formiran je od ovih četiriju varijabli:

1. Kako je, po mišljenju voditelja, maloljetnik prihvatio voditelja (nakon godine dana — PRIHPG, nakon dvije godine — PRIHDG)
 1. iskreno je prihvatio voditelja
 2. prihvatio je voditelja "jer mora"
 3. bio je indiferentan
 4. odbijao je suradnju
2. Kako ocjenjujete uspješnost provođenja mjere (nakon godine dana — USPJPG, nakon dvije godine — USPJDG)
 1. mjera je **izuzetno neuspješna**
 2. mjera je **neuspješnija** nego kod većine ostalih maloljetnika
 3. mjera je **uspješna** kao i kod većine ostalih maloljetnika
 4. mjera je **uspješnija** nego kod većine maloljetnika
 5. mjera je **izuzetno uspješna**
3. Da li je u proteklom periodu maloljetnik upućivan u disciplinski centar za maloljetnike zbog neizvršavanja posebnih obaveza uz mjeru PBIN (prva godina — DCPG, druga godina — DCDG)
 1. da
 2. ne
4. Da li se i nadalje provodi odgojna mjera PBIN (varijabla za kontrolnu grupu). Što je povodom odgojne mjere odlučeno

no na drugom, odnosno trećem kontrolnom ročištu (varijabla za eksperimentalnu grupu) (prva godina – ODLUPG, druga godina – ODLUDG)

1. zamijenjena je "težom"
2. nastavlja se rad na provođenju mjere
3. mjera je obustavljena

Prediktorni (2. skup) varijabli sačinjavaju varijable o modalitetima kriminalnog ponašanja maloljetnika, odnosno o vrsti i težini krivičnog djela, intenzitetu kriminalne aktivnosti te načinu izvršenja djela. Prediktorni skup čine ove varijable:

1. Glavno krivično djelo (GLKRDJ)
 1. imovinsko
 2. ostala
2. Ukupan broj krivičnih djela (UKUPKD)
 1. četiri i više
 2. tri
 3. dva
 4. jedno
3. Da li je glavno krivično djelo učinjeno u suučesništvu (SAUCES)
 1. da
 2. ne
4. Broj suučesnika (BROJSA)
 1. tri i više
 2. dva
 3. jedan
 4. nema
5. Recidiva (RECIDJ)
 1. da
 2. ne

3.3 Metode obrade rezultata

Relacije između varijabli za procjenu uspješnosti procesa resocijalizacije i varijabli za procjenu modaliteta kriminalnog ponašanja maloljetnika analizirane su primjenom programa za multivarijatnu analizu QCCR (kanonička korelacijska analiza i kanonič-

ka analiza kovarijanci; Momirović, Dobrić, Prot i Bosnar, 1984). Tim programom vrši se komparacija rezultata dobivenih metodama koje maksimiziraju korelacije s rezultatima dobivenih metodama koje maksimiziraju kovarijance (prediktornih i kriterijskih varijabli, odnosno dva skupa varijabli)

4. REZULTATI RADA I DISKUSIJA

Kanoničkom korelacijskom analizom utvrđene su relacije između indikatora uspješnosti odgojne mjere pojačana briga i nadzor i modaliteta kriminalnog ponašanja za eksperimentalnu i kontrolnu grupu ispitanika, i to nakon prve i nakon druge godine provođenja mjere.

Za svaku od navedenih grupa ovom je kanoničkom analizom dobiven po jedan kanonički faktor odgovoran za relacije između modaliteta kriminalnog ponašanja i indikatora uspješnosti odgojne mjere, osim u eksperimentalnoj grupi mjerenoj nakon druge godine provođenja mjere, gdje su dobivena dva značajna kanonička faktora.

U tablici 1 prikazane su kovarijance i korelacije između kanoničkih faktora prvog i drugog skupa varijabli za svaku grupu posebno.

Tablica 1

Kvazikanoničke kovarijance i korelacije između skupova 1 i 2

		kovarijanca	korelacija
E ₁	FAC ₁₁	.47	.32
K ₁	FAC ₁₁	.54	.32
E ₂	FAC ₁₁	.51	.49
	FAC ₂₂	.36	.37
K ₂	FAC ₁₁	.43	.29

Povezanost između faktora prvog i drugog skupa varijabli i u eksperimentalnoj i u kontrolnoj grupi u obje vremenske točke mjerenja je niska. Takve korelacije između promatranih subprostora možemo tumačiti na dva načina. Prije svega, one ukazuju na činjenicu da težina i modaliteti izvršenja krivičnog djela nisu od velikog utjecaja na uspješnost procesa resocijalizacije, barem u ovom slučaju kad se radi o procjeni uspješnosti odgojne mjere pojačane brige i nadzora. S druge strane, modaliteti kriminalnog ponašanja, pa čak i onda kada su odraz cjelokupne maloljetnikove ličnosti, samo su mali segment prostora odgovornog za uspješnost odgojne mjere, te ne možemo ni očekivati značajno veće korelacije između tih dvaju subprostora.

Kanonički faktorski sklop i struktura varijabli za procjenu efikasnosti odgojne mjere prikazani su u tablici 2, a kanonički faktorski sklop i struktura varijabli za procjenu modaliteta kriminalnog ponašanja prikazani su u tablici 3.

Prvi kanonički faktor izoliran iz indikatora uspješnosti odgojne mjere nakon godine dana njenog provođenja u eksperimentalnoj grupi definiran je obustavljanjem mjere od njenog daljnjeg izvršavanja, postignutim uspjehom u toku provođenja

mjere, ali donekle i smještavanjem maloljetnika u disciplinski centar zbog neposlušnosti. Njegov par u prostoru modaliteta kriminalnog ponašanja definiran je većim brojem počinjenih krivičnih djela, većim brojem suučesnika i recidiviranjem u vršenju krivičnih djela. Ovdje se, dakle, radi o maloljetnicima koji su ispoljavali teže modalitete izvršenja krivičnih djela, koji su tokom prve godine provođenja mjere povremeno bili smještavani u disciplinski centar, no kod kojih je tretman bio relativno uspješan i na kraju prve godine provođenja rezultirao obustavljanjem odgojne mjere.

U kontrolnoj grupi nakon prve godine provođenja mjere nailazimo na znatno jednostavniju situaciju ili situaciju koju bismo mogli očekivati. Najveće projekcije na prvi kanonički faktor u prostoru uspješnosti odgojne mjere imaju varijable procjene odgojne mjere uspješnom i dobro prihvaćanje voditelja od strane maloljetnika. Uspješnost odgojne mjere u kontrolnoj grupi karakteristična je za maloljetnike koji su izvršili jedno krivično djelo, bez suučesnika i koji nisu recidivisti. Vrsta krivičnog djela nije od značenja za taj kanonički faktor, kao, uostalom, niti za druge dobivene kanoničke faktore.

Tablica 2

Kvazikanonički faktorski sklop (A), struktura (F) i korelacije faktora – skup 1

	$FAC_1(A=F)_{E_1}$	$FAC_1(A=F)_{K_1}$	$FAC_1(A=F)_{E_2}$	$FAC_2(A=F)_{E_2}$	$FAC_1(A=F)_{K_2}$
PRIHPG/DG	-.47	-.71	-.62	-.03	.92
USPJPG/DG	.59	.86	.74	-.22	-.74
DCPG/DG	-.45	.49	.42	.89	-.15
ODLUPG/DG	.79	.54	.92	-.33	-.35
E_2 FAC_{12}	.01				

Tablica 3

Kvazikanoniĉki faktorski sklop (A), struktura (F) i korelacije faktora — skup 2

	$FAC_1(A=F)_{E_1}$	$FAC_1(A=F)_{K_1}$	$FAC_1(A)_{E_2}$	$FAC_1(F)_{E_2}$	$FAC_2(A)_{E_2}$	$FAC_2(F)_{E_2}$	$FAC_1(A=F)_{K_2}$
GLKRDJ	-.24	.04	—	—	—	—	-.06
UKUPKD	-.88	.71	-.24	-.16	.62	.58	-.46
SAUCES	-.51	.67	.46	.41	-.38	-.32	-.89
BROJSA	-.61	.69	.38	.33	-.36	-.30	-.86
RECIDI	-.76	.60	.68	.77	.65	.74	-.17
E_2	FAC_{12}	.14					

Kao što smo uvodno spomenuli, odgojna mjera pojačane brige i nadzora izriče se pretežno maloljetnicima koji su počinili neki imovinski delikt. To se dešava pretežno iz dva razloga: kao prvo, moguće je da je grupa neimovinskih delikata od strane organa krivičnog postupka ocijenjena kao društveno opasnija, nego djela protiv imovine; a kao drugo, ne može se isključiti pretpostavka da su lična svojstva, prijašnji život i prilike u kojima maloljetnik živi, u većoj vezi s neimovinskim deliktima, posebno s deliktima ubojstva, silovanja i teške tjelesne povrede, nego s imovinskim deliktima.

Vrsta krivičnih djela, međutim, nije od nikakvog utjecaja na uspješnost mjere kako u eksperimentalnoj tako ni u kontrolnoj grupi ispitanika. Nakon druge godine provođenja odgojne mjere u eksperimentalnoj grupi nije ostao niti jedan maloljetnik koji je počinio neko neimovinsko krivično djelo. To se, međutim, moglo desiti kako kao posljedica obustave odgojne mjere tako i zbog zamjene odgojne mjere "težom".

Komparirajući eksperimentalnu i kontrolnu grupu nakon prve godine provođenja mjere, možemo reći da su u eksperimentalnoj grupi procijenjeni uspješnima, a i mjera je obustavljena od daljnjeg izvršavanja, maloljetnici koji su ispostavljali teže modalitete izvršenja krivičnog djela, osobito vidljive u većem intenzitetu kriminalne aktivnosti. To ukazuje, uz potrebnu dozu opreza, da je rad s maloljetnicima u eksperimentalnoj grupi bio intenzivniji, što je donekle vidljivo i smještavanjem maloljetnika u disciplinski centar, ali je i rezultirao obustavom odgojne mjere. U kontrolnoj grupi, naprotiv, uspješnima su procijenjeni oni maloljetnici koji ne ispoljavaju teže modalitete kriminalnog ponašanja. Iako je ovo istraživanje separatnog karaktera te

analizira isključivo relacije između uspješnosti odgojne mjere i modaliteta kriminalnog ponašanja, potrebno je upozoriti na iskušenja ne samo laika već i osoba koje se profesionalno bave delinkventnom omladinom da sud o maloljetniku donose samo ili pretežno pod utjecajem informacija o modalitetima izvršenja krivičnih djela, a naročito o težini i broju počinjenih djela.

Nakon druge godine provođenja mjere u eksperimentalnoj grupi dobivena su dva kanonička faktora odgovorna za relacije između indikatora uspješnosti odgojne mjere i modaliteta kriminalnog ponašanja. Prvi kanonički faktor izoliran iz indikatora uspješnosti mjere definiran je istim varijablama kao u eksperimentalnoj grupi nakon godine dana provođenja mjere, tj. obustavom odgojne mjere i procjenom odgojne mjere kao uspješnom. Tako uspješnim procijenjeni su maloljetnici koji nisu recidivisti u vršenju krivičnih djela i djela ne vrše u suučesništvu. Drugi kanonički faktor izoliran u prostoru efikasnosti odgojne mjere definiran je gotovo isključivo neupućivanjem maloljetnika u disciplinski centar. No, na osnovi predznaka ostalih koeficijenata mogli bismo reći da taj faktor sačinjavaju elementi manje uspješnosti odgojne mjere. Njegov par u prostoru modaliteta kriminalnog ponašanja čine maloljetnici s manjim brojem krivičnih djela, nerecidivisti, ali i oni, iako od značajno manjeg utjecaja, koji krivična djela vrše u suučesništvu, i to s više osoba.

Najveću projekciju na kanonički faktor u kontrolnoj grupi nakon druge godine provođenja odgojne mjere imaju neprihvaćanje voditelja od strane maloljetnika i procjena odgojne mjere neuspješnom. Neuspješnima su procijenjeni maloljetnici koji su krivična djela vršili u suučesništvu, i to s više osoba.

Izgleda da je pojava suučesništva u vršenju krivičnih djela kod maloljetnika bila od utjecaja na procjenu uspješnosti odgojne mjere od strane voditelja mjere i u eksperimentalnoj ali mnogo značajnije u kontrolnoj grupi. Poznato je da se pri ocjeni društvene opasnosti djela i počinitelja vodi briga i o činjenici da li je učinitelj djelovao sam ili u suučesništvu s jednom ili više osoba. Općenito se smatra da je vršenje krivičnih djela u suučesništvu teži i opasniji oblik kriminalne aktivnosti. Smatra se da više osoba zajedno izražavaju viši stupanj kriminalne volje, da dolazi do većeg stupnja organiziranosti u vršenju krivičnih djela, a katkada stupanj kohezije među suučesnicima upućuje na zaključak da je već riječ i o višem stupnju organiziranosti. Međutim, kad su u pitanju djeca i maloljetnici, katkada se ta pojava nedovoljno kritički uzima kao indikator procjene značajnosti delinkventnog ponašanja te dobne skupine. Katkada se ne vodi dovoljno računa da je okolnost da maloljetnici djela vrše u suučesništvu u znatnoj mjeri uvjetovana psihičkim statusom tih osoba, kao i različitim problemima vezanim uz previranja karakteristična za njihovu razvojnu dob.

Pretpostavljamo da u istraživanju čije rezultate prezentiramo tužioc i suci nisu bili previše impresionirani činjenicom da su maloljetnici krivična djela vršili u suučesništvu, jer je u ukupnom uzorku, tj. među maloljetnicima kojima je izrečena odgojna mjera pojačane brige i nadzora, dakle, izvaninstitucionalna odgojna mjera, suučesništvo prisutno u 73% slučajeva. No, kao što smo već spomenuli, a što se naročito vidi iz sklopa i strukture kanoničkog faktora u kontrolnoj grupi druge godine, ta se pojava veže uz neuspjeh odgojne mjere. Vjerojatno se tu radi o maloljetnicima koji su

krivično djelo počinili s grupom unutar koje vlada nešto veća povezanost, s grupom koja možda još uvijek djeluje i vrši nepovoljan utjecaj na maloljetnika pod odgojnom mjerom. Kako se u okviru te odgojne mjere radi o tretmanu maloljetnika u njevogovoj prirodnoj socijalnoj sredini, što podrazumijeva i mogućnost različitih utjecaja te socijalne sredine na maloljetnika, potrebno je obratiti pažnju na društvo u kojem se kreće, a osobito na kontakte i interakciju s grupom s kojom je počinio krivično djelo.

5. ZAKLJUČAK

Na osnovi analize kanoničkih relacija između indikatora uspješnosti odgojne mjere pojačane brige i nadzora i nekih modaliteta kriminalnog ponašanja maloljetnika, može se zaključiti da nakon godine dana provođenja mjere između eksperimentalne i kontrolne grupe postoje razlike u postignutom uspjehu procesa resocijalizacije. Dok u kontrolnoj grupi voditelji procjenjuju uspješnima isključivo one maloljetnike koji prije izricanja odgojne mjere nisu ispoljavali teže modalitete kriminalnog ponašanja, dotle su u eksperimentalnoj grupi uspješnima procijenjeni upravo oni maloljetnici koji su ispoljavali teže oblike izvršenja krivičnog djela, a osobito koji su izvršili veći broj krivičnih djela i spadaju u kriminalne povratnike. Nakon druge godine provođenja mjere razlike u maloljetnicima koji se u pojedinim grupama procjenjuju uspješnima znatno su manje.

Nadalje, možemo reći da je za uspješnost odgojne mjere pojačane brige i nadzora potpuno irelevantno koje je krivično djelo maloljetnik učinio, a niti intenzitet kriminalne aktivnosti nije od velikog utjecaja. Veća fiksacija na kriminalno ponašanje,

kao i razvoj nekih crta ličnosti s time u vezi, vjerojatno najviše dolazi do izražaja kriminalnim povratom. Stoga kriminalni povrat najčešće spada u kriterije za izricanje dugotrajnijih odgojnih mjera intenzivnijeg utjecaja na maloljetnika.

Suučesništvo u vršenju krivičnih djela samo po sebi još ne znači da bi spadalo u

kontraindikacije za izricanje odgojne mjere pojačane brige i nadzora. Mišljenja smo, međutim, da je potrebno posebnu pažnju posvetiti tom problemu i, kao što smo naprijed istakli, djelovati na maloljetnika u smislu rezistentnosti na negativne utjecaje koje je grupa s kojom je vršio krivična djela na njega imala.

6. LITERATURA

1. SINGER, M. Pojačani nadzor organa starateljstva. Savjetovanje o pojačanom nadzoru organa starateljstva. Republički zavod za socijalni rad SRH. Zagreb, 1969. str. 9–55.
2. SINGER, M., POLDRUGAČ, Z. i MIKŠAJ–TODOROVIĆ, LJ.: Kriminalitet djece i maloljetnika. Udžbenik: Fakultet za defektologiju Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 1985.
3. MOMIROVIĆ, K. i sur.: Kompjuterski programi za klasifikaciju, selekciju, programiranje i kontrolu treninga. Institut za kineziologiju Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 1984.

THE RELATIONSHIP BETWEEN EFFICIENCY OF THE YOUTH PROBATION AND CRIMINAL ACTIVITIES

Summary

This paper is analyzing differences between experimental and control group in domain of youth probation efficiency and in relation to criminal activities.

The canonical correlation analysis showed that criminal activities were less significant for estimation of the successful probation in experimental group, and that commitment of any criminal act were not of any importance for the successful probation.